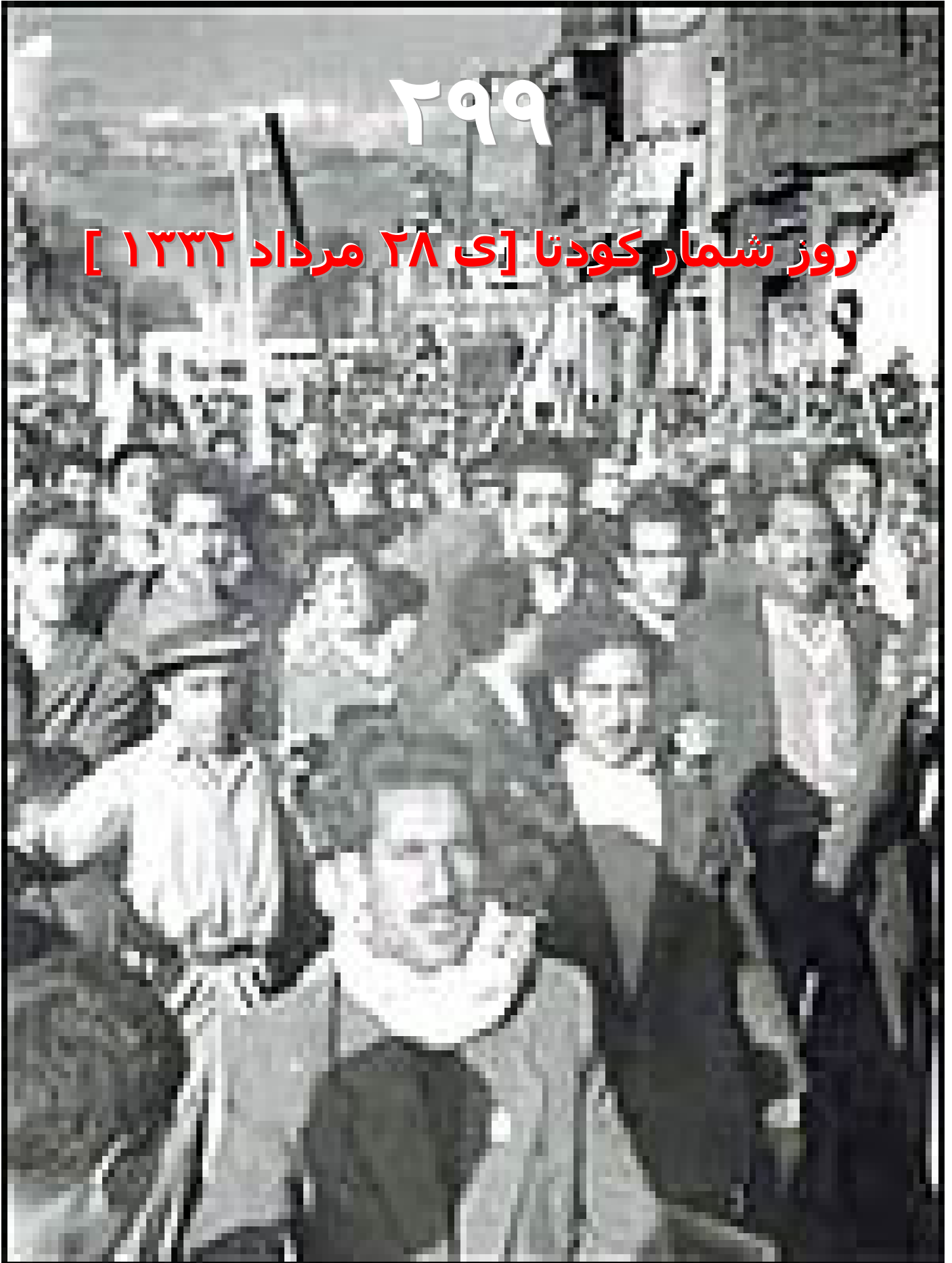

۲۹۹

روز شمار کودتا [ی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲]

www.hamshahri.org

ویژه پنجاهمین سال کودتای ۲۸ مرداد

همشهری

روز شمار کودتا

۱ فروردین ۱۳۳۲- مصدق در سلام رسمی نوروز در نزد شاه حضور نیافت.

۱ فروردین ۱۳۳۲- سخنگوی وزارت خارجه بریتانیا گفت تعبیر دکتر مصدق از پیشنهاد لندن در باب غرامت نه با مدلول و نه با روح پیشنهاد سازگار نیست.

۷ فروردین ۱۳۳۲ (۲۷ مارس ۱۹۵۳)- زاهدی با علا ملاقات کرد و آمادگی خود را برای قبول نخست وزیری به شرط درخواست و حمایت شاه اعلام کرد.

۹ فروردین ۱۳۳۲ (۲۹ مارس ۱۹۵۳)- علا با آیت الله بروجردی به منظور اطلاع از نظر آیت الله درباره زاهدی ملاقات کرد، اما آیت الله بروجردی نظر خاصی ابراز نکرد.

۱۰ فروردین ۱۳۳۲ (۳۰ مارس ۱۹۵۳) - علا در ملاقات با هندرسن از عمیق تر شدن شکاف میان شاه و مصدق و فعالیت علنی مصدق بر ضد شاه صحبت کرد و بحث جانشینانی برای مصدق را مطرح کرد.

۱۷ فروردین ۱۳۳۲ - دکتر مصدق در يك پیام رادیویی ضمن اعلام وفاداری به شاه و اطاعت از قانون اساسی اظهار امیدواری کرد که با گزارش هیئت ۸ نفری حل اختلاف، اختلافات دولت و دربار رفع گردد. او در این پیام گفت تصمیم شاه به مسافرت به خارج از سوی شخص شاه گرفته شد و بر عدم دخالت خود در این تصمیم تأکید کرد.

۱۹ فروردین ۱۳۳۲ - علا در يك مصاحبه مطبوعاتی در پاسخ به پیام رادیویی مصدق اظهار داشت که پیشنهاد سفر شاه به خارج ابتدا از سوی مصدق (توسط سه تن از نمایندگان فراکسیون نهضت ملی) مطرح شد.

۲۰ فروردین ۱۳۳۲ - اظهارات علا از سوی فراکسیون نهضت ملی تکذیب شد.

۲۲ فروردین ۱۳۳۲ - آیت الله بهبهانی به توصیه آیت الله بروجردی با دکتر مصدق ملاقات کرد .

۲۵ فروردین ۱۳۳۲ (۱۴ آوریل ۱۹۵۳) - شاه در ملاقات با علا عدم تمایل خود به برکناری دکتر مصدق را جز در صورتی که مجلس به او رأی عدم اعتماد بدهد اعلام کرد.

۲۶ فروردین ۱۳۳۲ - آیت الله بروجردی در ملاقات با چند نفر از بازرگانان بر عدم دخالت خود در امور سیاسی تأکید کرد.

۲۶ فروردین ۱۳۳۲ (۱۵ آوریل ۱۹۵۳) - در ملاقات علا با هندرسن، طرفین در مورد سازماندهی اقداماتی علیه مصدق در سراسر کشور در روز ۲۷ فروردین، به توافق رسیدند.

۲۶ فروردین ۱۳۳۲- در شیراز، هنگامی که کریم پور شیرازی به هواداری دکتر مصدق سخنرانی می کرد، اجتماع مردم توسط هواداران آیت الله سیدنورالدین شیرازی به هم خورد و مرکز حزب ایران و اداره اصل چهار مورد حمله واقع شد و عده ای مجروح شدند.

۲۷ فروردین ۱۳۳۲- در آبادان میتینگ هایی در حمایت از تصویب گزارش هیئت ۸ نفری تشکیل شد.

۲۷ فروردین ۱۳۳۲- در تبریز تظاهرات حمایت از مصدق موقوف شد و نمایندگان طبقات مختلف مردم به حضور در تلگراف خانه و ارسال تلگراف هایی به پشتیبانی از مصدق اکتفا کردند.

۲۷ فروردین ۱۳۳۲- در تهران میتینگ بزرگی در میدان بهارستان در حمایت از دولت تشکیل شد.

۲۷ فروردین ۱۳۳۲- در ادامه وقایع گذشته مهاجمان بار دیگر به اداره اصل چهار و برخی خانه ها در شیراز حمله ور شدند و نقاطی را به آتش کشیدند. در نتیجه این وقایع در شیراز حکومت نظامی اعلام شد.

۲۷ فروردین ۱۳۳۲- در شهرهایی چون ساری، چالوس، بهبهان، بروجرد و مهاباد زد و خورد و آشوب بالا گرفت.

۲۷ فروردین ۱۳۳۲- در دزفول عشایر به شهر ریختند و در نتیجه تیراندازی عده ای کشته و زخمی شدند و در شهر حکومت نظامی اعلام شد.

۲۷ فروردین ۱۳۳۲- نمایندگان فراکسیون آزادی به بهانه عدم امنیت در مجلس حاضر نشدند و به خارج از تهران رفتند.

۲۹ فروردین ۱۳۳۲- سخنگوی دولت اظهار داشت: تمدن الملك سجادی جهت مشوش کردن اذهان مراجع نجف نسبت به دولت مصدق تحریکاتی انجام می دهد.

۳۰ فروردین ۱۳۳۲- دکتر حسین فاطمی از طرف دکتر مصدق با شاه ملاقات کرد و او را به عدم دخالت در امور دولت توصیه کرد و عواقب در افتادن با مصدق را به وی گوشزد کرد.

۳۱ فروردین ۱۳۳۲- رییس شهربانی، سرتیپ افشار طوس، ساعت ۹ شب در خیابان خانقاه از اتومبیل خود پیاده شد و به مقصد نامعلومی رفت و بازنگشت.

۱ اردیبهشت ۱۳۳۲- علا استعفا نامه خود از وزارت دربار را به شاه تقدیم کرد.

۲ اردیبهشت ۱۳۳۲- سرتیپ افشار طوس در غاری در نزدیکی ده تلو با حضور سرتیپ مزینی، سرتیپ منزه و چند افسر دیگر به قتل رسید.

۳ اردیبهشت ۱۳۳۲- استعفای علا از وزارت دربار پذیرفته شد و ابوالقاسم امینی به سمت کفالت وزارت دربار معین شد.

۴ اردیبهشت ۱۳۳۲- دکتر حسین فاطمی بار دیگر از طرف دکتر مصدق با شاه ملاقات کرد. در این ملاقات

شاه اظهار داشت که رهبري کشور با مصدق است و او نظر دکتر مصدق درباره روشن کردن روابط دولت و دربار را قبول دارد.

۶ اردیبهشت ۱۳۳۲- جنازه افشار طوس در کوه هاي لشکرک، در شمال تهران، پیدا شد.

۶

۶ اردیبهشت ۱۳۳۲ (۲۶ آوریل ۱۹۵۳)- دکتر حسین فاطمي در ملاقات با هندرسن در مورد قتل افشار طوس و نقش پسر آیت الله کاشانی مطالبی اظهار داشت.

۷ اردیبهشت ۱۳۳۲ (۲۷ آوریل ۱۹۵۳)- نامزدي زاهدي براي جانشيني دکتر مصدق از طرف آمریکا و انگلیس مورد تأیید مجدد قرار گرفت.

۸ اردیبهشت ۱۳۳۲- دکتر مصدق با استفاده از اختیارات خود قانوني را تصویب کرد که هر روزنامه یا نشریه ای که مطالب توهین آمیز نسبت به شخص اول روحانیت (مرجع تقلید) بنویسد، توقیف گردد.

۱۲ اردیبهشت ۱۳۳۲- فرمانداری نظامي تهران اعلامیه ای در مورد ۱۲ تن عاملان قتل سرتیپ افشار طوس منتشر کرد.

۱۳ اردیبهشت ۱۳۳۲- سرلشکر زاهدي از سوي بازپرس نظامي احضار گردید. اما او همراه با مصطفي کاشانی، شمس قنات آبادي و بقايي به مجلس رفت و در آنجا متحصن گردید.

۱۵ اردیبهشت ۱۳۳۲- آیت الله کاشانی با زاهدي در مجلس دیدار کرد و دستور داد هر چند گاه که زاهدي در مجلس بماند از او پذیرایی کنند.

۱۸ اردیبهشت ۱۳۳۲ (۸ مه ۱۹۵۳) - هندرسن در گزارش خود هم موقعیت دربار و هم موقعیت مصدق را در نتیجه حوادث اخیر تضعیف شده دانست.

۱۹ اردیبهشت ۱۳۳۲ - دالس، وزیر امور خارجه آمریکا، سفر به خاورمیانه را برای آشنایی مستقیم با اوضاع و احوال منطقه آغاز کرد.

۱۹ اردیبهشت ۱۳۳۲ - فرمانی توسط شاه به امضا رسید که به موجب آن املاک سلطنتی به دولت منتقل شود و دولت متقابلاً سالانه ۶۰ میلیون ریال به سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی بپردازد تا با نظارت دولت به مصرف امور خیریه برسد.

۲۴ اردیبهشت ۱۳۳۲ - اعلام شد که وزیر دادگستری در نامه ای به رئیس مجلس دکتر بقایی را به معاونت در قتل افشار طوس متهم دانسته و برای تکمیل تحقیقات، تقاضای سلب مصونیت پارلمانی از وی کرده است.

۲۷ اردیبهشت ۱۳۳۲ (۱۷ مه ۱۹۵۳) - شاه در پیامی به هندرسن از وی خواست که قبل از عزیمتش به واشنگتن وضعیت وی را مشخص سازد و نظر بریتانیا را درباره وی روشن گرداند.

۲۹ اردیبهشت ۱۳۳۲ - در جلوی کاخ دادگستری دو مستشار نظامی آمریکایی مورد حمله واقع شدند و کتک خوردند.

۳۰ اردیبهشت ۱۳۳۲ - اعلام شد که ادلای استیونسن (نامزد ریاست جمهوری آمریکا از حزب دموکرات) که فرار بود از کراچی به ایران بیاید برنامه سفر خود را لغو کرده است.

۳۱ اردیبهشت ۱۳۳۲ - دکتر سنجابی در مجلس به اتهامات بقایی در خصوص شکنجه متهمان قتل افشار طوس پاسخ گفت.

۲ خرداد ۱۳۳۲ - نمایندگان طرفدار دولت در مجلس پیشنهاد کردند که گزارش هیأت ۸ نفری به صورت ماده واحده به تصویب مجلس برسد.

۸ خرداد ۱۳۳۲ (۲۹ مه ۱۹۵۳) - دکتر مصدق طی نامه ای به آیزنهاور ضمن اشاره به مذاکرات نفت و موضع ایران در قضیه غرامت، از او درخواست کمک مالی و اقتصادی کرد. مصدق این نامه را در اختیار هندرسن گذاشت تا وی در سفر به آمریکا به آیزنهاور بدهد.

۸ خرداد ۱۳۳۲ (۲۸ مه ۱۹۵۳) - چرچیل در پاسخ به پیام شاه تأسف بریتانیا را از این که شاه اقتدار یا مقام خود را از دست بدهد اظهار داشت.

۸ خرداد ۱۳۳۲ (۲۹ مه ۱۹۵۳) - سفر دالس (وزیر امور خارجه آمریکا) به خاورمیانه پایان یافت. او در این سفر از آمدن به ایران خودداری نمود.

۹ خرداد ۱۳۳۲ (۳۰ مه ۱۹۵۳) - هندرسن در ملاقات با شاه قول حمایت از زاهدی را گرفت. شاه در این ملاقات از هندرسن در مورد کار نفت پرسید او معتقد بود که باید تمام راه های ممکن برای حل مسئله نفت به دست مصدق آزموده شود.

۱۷ خرداد ۱۳۳۲- در خلال بحث برای تصویب ماده واحده گزارش هیأت ۸ نفری در مجلس، زد و خورد میان نمایندگان بالا گرفت و جلسه بدون اخذ نتیجه تعطیل شد.

۱۷ خرداد ۱۳۳۲- کی.بی.راس در نامه ای (از لندن) به دکتر مصدق ضمن اظهار نگرانی از به نتیجه نرسیدن مذاکرات ایران و انگلیس در مورد نفت، آمادگی خود برای کمک به حل این مسئله را اعلام داشت و خواستار این شد که به نوعی با مقامات ایرانی تماس بگیرد.

۲۴ خرداد ۱۳۳۲- ملکه ثریا زودتر از موعد سفر خود به اروپا بازگشت.

۲۷ خرداد ۱۳۳۲- دکتر مصدق نامه ای در پاسخ کی.بی.راس نوشت و از فواد روحانی خواست که آن را برای راس (که در بغداد اقامت داشت) ببرد. دکتر مصدق در این نامه پیشنهاد سه گانه خود در مورد غرامت را تکرار کرده بود.
۲۹ خرداد ۱۳۳۲- فواد روحانی مذاکرات خود را با کی.بی.راس بغداد، شروع کرد.

۳ تیر ۱۳۳۲- فواد روحانی که برای مذاکره با راس به بغداد رفته بود به تهران بازگشت و گزارش مذاکرات خود را به مصدق اظهار داشت برای ادامه بهتر است راس به تهران بیاید.

۴ تیر ۱۳۳۲ (۲۵ ژوئن ۱۹۵۳)- هندرسن پس از ورود به واشنگتن در جلسه ای در دفتر جان فاستر دالس، برای تعیین تکلیف قطعی طرح کودتا شرکت کرد و تصمیم نهایی گرفته شد.

- ۱۰ تیر ۱۳۳۲- در مجلس برای انتخابات رئیس مجلس رأی گیری شد و دکتر معظمی در برابر آیت الله کاشانی به پیروزی رسید.
- ۱۰ تیر ۱۳۳۲- علی زهری (نماینده مجلس) دولت مصدق را به اتهام شکنجه و آزار متهمان قتل افشار طوس استیضاح کرد.
- ۱۲ تیر ۱۳۳۲- جواب ایزنهاور به نامه دکتر مصدق به وسیله کاردار سفارت آمریکا به دست مصدق رسید. ایزنهاور در این نامه امکان کمک آمریکا به ایران را به علت عدم توافق ایران و انگلیس در مورد غرامت منتفی دانسته بود.
- ۱۵ تیر ۱۳۳۲- آیت الله کاشانی طی اعلامیه ای دکتر مصدق را «صیاد آزادی ایران» دانست و گفت که او در صدد است برخلاف قانون اساسی ایران را به سمت حکومت استبدادی ببرد.
- ۱۵ تیر ۱۳۳۲- کی.بی.راس طی تلگرافی از ادامه مذاکرات و ملاقات با فواد روحانی، به بهانه بروز محظوراتی، عذرخواست.
- ۱۷ تیر ۱۳۳۲ (۸ ژوئیه ۱۹۵۳)- علی رغم تأکید دکتر مصدق به محرمانه بودن تبادل نامه میان او و ایزنهاور مضمون نامه ها توسط خبرگزاری آسوشیتدپرس در اختیار روزنامه های مخالف دولت در تهران گذاشته شد.
- ۱۹ تیر ۱۳۳۲- دربار برای قدردانی از فداکاری های شهدای سی ام تیر ۱۳۳۱ اعلامیه ای صادر کرد.
- ۲۰ تیر ۱۳۳۲- حسینی و نقوی با دکتر مصدق ملاقات کردند و وی را از توسل به فراندوم برای تعطیل مجلس برحذر داشتند.
- ۲۱ تیر ۱۳۳۲- دکتر مصدق خودداری راس از ملاقات با فواد روحانی و ادامه مذاکرات را نشانه تصمیم قطعی بریتانیا و آمریکا به ساقط کردن دولت خود دانست.
- ۲۳ تیر ۱۳۳۲- فراکسیون نهضت ملی در خانه دکتر مصدق تشکیل جلسه داد و مصدق بر انجام فراندوم و اصلاح قانون انتخابات تأکید کرد. در این جلسه تصمیم گرفته شد به منظور انحلال مجلس نمایندگان فراکسیون دسته جمعی استعفا دهند.
- ۲۴ تیر ۱۳۳۲- اسامی ۲۰ هیأت، انجمن و دسته های مختلف در تهران برای شرکت در مراسم سالگرد سی ام تیر اعلام شد.
- ۲۵ تیر ۱۳۳۲- تا این روز ۵۲ تن از نمایندگان مجلس استعفا دادند.
- ۲۵ تیر ۱۳۳۲- نمایندگان فراکسیون های «کشور» و «اتحاد» با مصدق ملاقات کردند و پیشنهاد کردند استیضاح علی زهری مسترد گردد و گزارش هیأت ۸ نفری تصویب شود و در عوض دولت فکر انحلال مجلس را رها سازد. مصدق این پیشنهاد را نپذیرفت.
- ۲۵ تیر ۱۳۳۲- دکتر بقایی و علی زهری در مجلس بست نشستند.

۲۸ تیر ۱۳۳۲- روزنامه اطلاعات به نقل از نشریه تایم نوشت: دولت جمهوری خواه آمریکا معتقد است کمک اقتصادی به ایران موجب تعویق حل مسئله نفت خواهد بود.

۲۸ تیر ۱۳۳۲- اعلام شد ۵۳ نفر از آمریکایی هایی که در سفارت یا اصل چهار خدمت می کردند، ایران را ترک گفتند.

۲۸ تیر ۱۳۳۲ (۱۹ ژوئیه ۱۹۵۲)- کرمیت روزولت (فرمانده عملیات کودتا) از مرز عراق گذشت و با گذرنامه جعلی وارد ایران شد.

۲۹ تیر ۱۳۳۲- دکتر مصدق به مناسبت سالگرد سی تیر سخنرانی کرد و بر سر مزار شهدای این واقعه حضور یافت.

۳۰ تیر ۱۳۳۲- دسته ها و جمعیت ها و احزاب مختلف به مناسبت سالگرد سی تیر در میدان بهارستان و خیابان های اطراف آن گرد آمدند و شخصیت های مختلف به ایراد سخنرانی پرداختند.

۳۱ تیر ۱۳۳۲- وابسته سیاسی سفارت آمریکا به عنوان مشورت با هندرسن به اروپا فرا خوانده شد.

۲ مرداد ۱۳۳۲ (۲۴ ژوئیه ۱۹۵۳)- در گفت و گوی تلفنی جان فاستر دالس و الن دالس عنوان شد که طرح

کودتا علیه مصدق همچنان فعال است. الن از تهیه مقاله ای توسط خود در مورد نگرانی آمریکا از تمکین مصدق در برابر حزب توده صحبت کرد.

۲ مرداد ۱۳۳۲- اشرف پهلوی با گذرنامه ای به نام بانو شفیق وارد تهران شد.

۳ مرداد ۱۳۳۲- روش اجرای رفراندوم به تصویب هیأت وزیران رسید.

۴ مرداد ۱۳۳۲- دربار در اعلامیه ای اظهار داشت که ورود اشرف به ایران بدون اجازه و اطلاع شاه بوده است و به او ابلاغ شده که کشور را ترک کند.

۵ مرداد ۱۳۳۲- دکتر مصدق در پیامی به ملت درباره ابقا یا انحلال مجلس چاره جویی کرد.

۵ مرداد ۱۳۳۲- آیت الله کاشانی در اعلامیه ای در مخالفت با رفراندوم، دکتر مصدق را به خود محوری و سوءاستفاده از نهضت ملی برای هموار کردن راه دیکتاتوری متهم کرد.

۶ مرداد ۱۳۳۲- حسین مکی اظهار داشت دکتر مصدق از انتخاب او به سمت ناظر بانک ملی عصبانی است؛ به این علت که احتمالاً تخلفاتی صورت گرفته و نگران از برملا شدن آن است.

۶ مرداد ۱۳۳۲ (۲۸ ژوئیه ۱۹۵۳)- دالس (وزیر خارجه آمریکا) در يك مصاحبه مطبوعاتی گفت: فعالیت حزب توده در ایران و اعضاء دولت از این امر نگرانی بزرگی برای آمریکا ایجاد کرده است که در اعطای کمک به ایران تأثیر منفی دارد.

۷ مرداد ۱۳۳۲- در نتیجه سخنان صفایی (نماینده مجلس) در جلساتی که بعد از نماز مغرب و عشا در منزل آیت الله کاشانی برگزار می شد، بین مخالفان و موافقان زد و خورد در گرفت.

۷ مرداد ۱۳۳۲- دکتر مصدق تصمیم گرفت لوی را به تهران دعوت کند تا در مورد پیشنهاد وی برای توافق درباره ۸۰۰ میلیون دلار غرامت مقطوع توضیحات بیشتر بخواهد (این دعوت نهایتاً عملی نشد).

۸ مرداد ۱۳۳۲- اشرف پهلوی با يك هواپیمای سوئدی از کشور خارج شد.

۸ مرداد ۱۳۳۲- عده ای از علمای نجف در نامه ای از مطالب توهین آمیز که نسبت به آیت الله کاشانی منتشر شده بود اظهار تأثر کردند.

۱۰ مرداد ۱۳۳۲- ژنرال تسکف آمریکایی با گذرنامه سیاسی و دو کیسه پر از دلار به تهران آمد.

۱۰ مرداد ۱۳۳۲- در زد و خورد میان مخالفان و موافقان همه پرسبی (رفراندوم) عده ای زخمی شدند و يك نفر به قتل رسید.

۱۱ مرداد ۱۳۳۲- آیت الله بهبهانی در نامه ای خطاب به دکتر مصدق انجام رفراندوم را باعث متزلزل شدن اساس مشروطیت و ضعف مجلس دانست.

۱۲ مرداد ۱۳۳۲- رفراندوم در تهران انجام شد و اکثریت قریب به اتفاق مردم رأی به انحلال مجلس شورا دادند.

۱۴ مرداد ۱۳۳۲ (۴ اوت ۱۹۵۳) - آیزنهاور در مصاحبه ای مطبوعاتی از خطر تهدید کمونیست ها برای ایران صحبت کرد و اشاره کرد پیروزی مصدق بر مجلس مرهون کمک حزب کمونیست بوده و این برای آمریکا خطرناک است و باید از آن جلوگیری کرد.

۱۸ مرداد ۱۳۳۲ - ملاقات های مخفی کریمت روزولت و شاه و تبادل نظر در مورد چگونگی کودتا ادامه یافت.

۱۸ مرداد ۱۳۳۲ - شاه و ملکه به عنوان استراحت به شمال کشور رفتند.

۱۹ مرداد ۱۳۳۲ (۹ اوت ۱۹۵۳) - مقاله ای از الن دالس در نیوزویک منتشر شد مبنی بر نفوذ کمونیست در ایران و این که به زودی دکتر مصدق یا کمونیست ها را دولت شرکت می دهد و یا در مقابل آنها شکست می خورد.

۱۹ مرداد ۱۳۳۲ - فرماندوم در شهرستان ها صورت گرفت و نتیجه آن نیز انحلال مجلس بود.

۱۹ مرداد ۱۳۳۲ - صالح (سفیر ایران در آمریکا) در پاسخ به مصاحبه مطبوعاتی جان فاستر دالس به وزارت خارجه آمریکا رفت اما موفق به دیدار هیچ یک از مقامات رده اول نشد و ناچار مطالب خود را با خبرنگاران، یکی از معاونین، مطرح کرد.

۲۰ مرداد ۱۳۳۲ - دکتر حسین فاطمی، وزیر امور خارجه از سفری که برای معالجه به اروپا رفته بود، بازگشت.

۲۱ مرداد ۱۳۳۲ - فرمان عزل مصدق و نخست وزیری زاهدی که مخفیانه به امضای شاه رسیده بود در اختیار کریمت روزولت قرار گرفت.

۲۴ مرداد ۱۳۳۲ - زاهدی با برخی از همدستان خود در مورد چگونگی ارائه فرمان عزل دکتر مصدق به مشورت نشست.

۲۴ مرداد ۱۳۳۲- شب هنگام، کودتاچیان دکتر حسین فاطمی، مهندس زیرک زاده و مهندس حق شناس را بازداشت کردند.

۲۵ مرداد ۱۳۳۲- ساعتی پس از نیمه شب سرهنگ نصیری، فرمانده گارد، فرمان عزل دکتر مصدق را به او ابلاغ کرد و بلافاصله خودش توقیف شد.

۲۵ مرداد ۱۳۳۲- دولت طی ابلاغیه ای وقوع کودتای نظامی و خنثی شدن آن را اعلام کرد.

۲۵ مرداد ۱۳۳۲- دکتر حسین فاطمی در سرمقاله روزنامه باختر امروز، دربار محمدرضا شاه را قبله گاه هر چه دزد، بی ناموس و تنها تکیه گاه خارجیان خواند.

۲۵ مرداد ۱۳۳۲- شاه و ملکه از رامسر با هواپیمای اختصاصی به بغداد گریختند.

۲۵ مرداد ۱۳۳۲- بعد از ظهر به دنبال اعلامیه های جبهه ملی و احزاب و اتحادیه های هوادار دکتر مصدق، میتینگ بزرگی در میدان بهارستان در حمایت از دکتر مصدق و تقبیح دربار و کودتاچیان صورت گرفت. سخنرانان از جمله دکتر فاطمی در سخنان خود حملات شدیدی به شاه کردند.

۲۵ مرداد ۱۳۳۲- هواداران حزب توده در تظاهراتی شعار «جمهوری دموکراتیک» را مطرح کردند و از دکتر مصدق خواستند که اعلام جمهوری کند.

۲۵ مرداد ۱۳۳۲- کریمت روزولت زاهدی را به خانه یکی از کارمندان سفارت آمریکا انتقال داد.

۲۵ مرداد ۱۳۳۲- خبرنگاران روزنامه نیویورک تایمز و آسوشیتدپرس در مخفی گاه زاهدی یک کنفرانس مطبوعاتی ترتیب دادند و فرمان نخست وزیری زاهدی در اختیار آنان قرار گرفت.

۲۶ مرداد ۱۳۳۲- مجسمه های شاه پایین کشیده شد و در تهران تظاهراتی صورت گرفت و درگیری هایی پیش آمد.

۲۶ مرداد ۱۳۳۲- دکتر حسین فاطمی، سخنگوی دولت، در کنفرانس مطبوعاتی نامه های ابوالقاسم امینی (کفیل وزارت دربار) به دکتر مصدق را قرائت کرد. در این نامه ها، امینی، ضمن اظهار بی اطلاعی از ماجرای کودتا، این کار را زیر سر شاه و دفتر مخصوص و گارد شاهنشاهی دانست.

۲۶ مرداد ۱۳۳۲ (۱۷ اوت ۱۹۵۳)- هندرسن با هواپیمای وابسته نظامی آمریکا از طریق بیروت به تهران آمد. دکتر غلامحسین مصدق به نمایندگی از پدر در فرودگاه از او استقبال نمود.

۲۶ مرداد ۱۳۳۲- اردشیر زاهدی و سرهنگ عباس فرزندگان از طرف کودتاگران به اصفهان و کرمانشاه رفتند تا فرماندهان نظامی شهر را با کودتاگران همداستان گردانند.

۲۶ مرداد ۱۳۳۲ (۱۷ اوت ۱۹۵۳)- گزارش سفیر آمریکا در عراق درباره ملاقاتش با شاه حاکی از بهت زدگی شاه از جریان امور بود. شاه منتظر اطلاعات و راهنمایی است که چه کند و تصمیم گرفته که به آمریکا برود و در آنجا زندگی کند.

۲۷ مرداد ۱۳۳۲- سران نهضت ملی در منزل دکتر مصدق راجع به تعیین رژیم قطعی کشور بحث کردند و در مورد فوریت مراجعه به آرای عمومی، مستعفی شناختن شاه و تشکیل شورای سلطنت به توافق رسیدند.

۲۷ مرداد ۱۳۳۲- در ادامه زد و خوردهای خیابانی به دستور مصدق فرمانداری نظامی موظف شد از تظاهرات خیابانی جلوگیری کند و حکومت نظامی اعلام کند.

۲۷ مرداد ۱۳۳۲- هندرسن در ملاقات با مصدق ضمن اعلام نگرانی از تعرضات به اتباع آمریکایی در سطح کشور، در مورد وقایع اخیر و فرمان عزل مصدق صحبت کرد. دکتر مصدق در پاسخ گفت که شاه حق عزل او را نداشته است و او تا آخرین لحظه مقاومت خواهد کرد.

۲۸ مرداد ۱۳۳۲- دکتر مصدق از دکتر غلامحسین صدیقی، وزیر کشور، خواست که به اطلاع کلیه فرمانداران سراسر کشور برساند که مقدمات مراجعه به آرای عمومی برای تعیین تکلیف مقام سلطنت را فراهم کنند.

۲۸ مرداد ۱۳۳۲- به دستور دکتر مصدق، محمددفتری به ریاست شهربانی منصوب شد.

۲۸ مرداد ۱۳۳۲- از بامداد در گوشه و کنار تهران تظاهراتی به نفع شاه و بر ضد دولت مصدق صورت گرفت.

۲۸ مرداد ۱۳۳۲- مقارن ظهر عده ای با همراهی اوباش به شهرداری، تلگرافخانه و برخی ادارات دولتی حمله بردند و آنها را تصرف کردند.

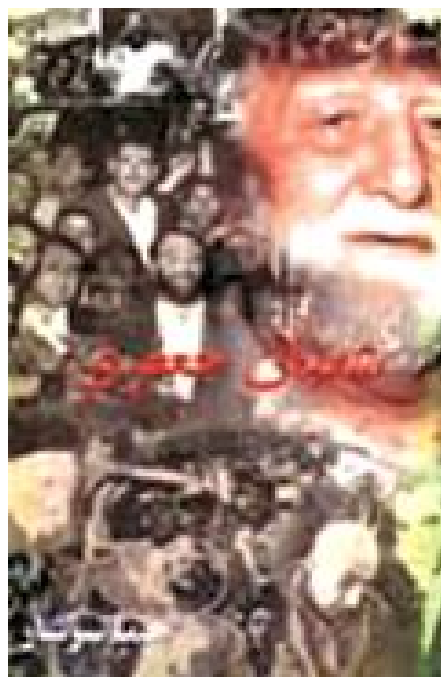
۲۸ مرداد ۱۳۳۲- زد و خورد بین موافقان و مخالفان مصدق و شاه شدت گرفت و نظامیان نیز به نفع طرفداران شاه وارد عمل شدند.

۲۸ مرداد ۱۳۳۲- محل حزب ایران و جبهه آزادی و روزنامه های کشور، به سوی آینده، باختر امروز، شورش، نیروی سوم و... چپاول و غارت شد.

۲۸ مرداد ۱۳۳۲- بعداز ظهر اداره رادیو به دست کودتاچیان افتاد و سقوط دولت مصدق از رادیو اعلام شد.

۲۸ مرداد ۱۳۳۲- حوالي ۴ بعدازظهر سرتیپ ریاحی با تلفن به مصدق اطلاع داد که نقاط حساس شهر در دست بلواکنندگان است و بهتر است دستور ترك مقاومت صادر شود.

۲۸ مرداد ۱۳۳۲- با نصب ملحفه سفید بر بالای منزل دکتر مصدق خانه بلاذفاع اعلام شد، اما تیراندازی ادامه یافت و مصدق و یارانش به خانه های مجاور پناه بردند.

۲۸ مرداد ۱۳۳۲- اواخر روز خانه دکتر مصدق توسط بلواکنندگان غارت و آتش زده شد.

۲۹ مرداد ۱۳۳۲- بعدازظهر دکتر مصدق به همراه سه نفر از یارانش به فرمانداری نظامی رفتند و خود را معرفی کردند.

۲۹ مرداد ۱۳۳۲- لوی هندرسن گزارشی از وقایع ۲۷ و ۲۸ مرداد به وزارت خارجه آمریکا فرستاد و از پیروزی سریع و آسان کودتاگران اظهار شگفتی کرد.